

Aamurukous kirkossa

8.5.2026

Seppo Pirhonen

Alkulaulu: Kotini, Tiedän paikan armahan

Päättösvirsi 467

Aloitimme tämän rukoushetken Urjalassa elokuussa 1855 syntyneen Kosti Raition tekstillä Kotini. Raition vanhemmat olivat siltavouti Juho Kåhlman ja Maria Berggren. Raitio kirjoitti paljon lauluja koulukirjoihin ja toimi opettajaseminaarien opettajana ja johtajana Sanat ovat vuodelta 1888 ja kirjoitettu Sortavalassa. Sävelmä on suomalainen kansansävelmä.

Sunnuntaina on äitienpäivä. Se on samalla myös rukoussunnuntai eli viides sunnuntai pääsiäisestä. Sen lähtökohtana ovat 300-luvulta alkaneet rukouskulkueet, jotka korvasivat keväisin pelloille suuntautuneet pakanalliset kulkueet. Urjalassa Eläkeliitto järjestää näin keväällä yhdessä seurakuntamme kanssa toukojen siunauksen. Maamieskin rukoilee, että saisi kylvölle Jumalan siunauksen.

Laitoin virsikirja.fi:ssä hauksi sanan äiti. Löytyi 12 virttä, jossa sana perusmuodossa mainitaan. Pari liittyy Jeesuksen äitiin ja pari muuta on sellaisia, joissa äidistä lauletaan mielestäni enemmän mollissa kuin duurissa. Muissa sana mainitaan kerran tai pari.

Seuraava teksti löytyi aikanaan Facebookista, johon se oli lainattu Meidän perhe - aikakauslehdestä. "Äiti, substantiivi. Naispuolinen henkilö, joka tekee kolmivuorotyötä ilman palkkaa, lisiä ja vuosilomaa. Löytää tavarat, muistaa kaiken ml. naamiaiset, neuvola-ajat, nimipäivät, missä laatikossa toissakevään kumisaappaat ovat ja milloin muilla on pissahätä. Erytisalaa halaaminen, kriisinhallinta, puhaltaminen ja pyyhkimen. Katso myös. Ahtaaja, autonkuljettaja, monitoimikone, sairaanhoitaja, sovittelija, terapeutti, tiskaaja. Äippä, äiskä, mamma, mutsi, rakas."

Äiti on suomen kielen kaunein sana. Näin on todettu monissa tutkimuksissa. Sen kauneus ei niinkään johdu siitä, että sana kuulostaa tai näyttää kauniilta. Sen kokeminen kauneimmaksi tulee siitä voimakkaasta myönteisestä tunteesta, joka äitiin liittyy. Vuoden 2007 Agricolan juhluvuoden kaunein sana äänestyksessä äiti-sanana jälkeen tuli toiseksi rakkaus ja kolmanneksi rakas. "Urjalaisittain myös muoto äite.

Esimerkiksi viroksi äiti on ema. Meillä siitä tulee mieleen emä, mutta virolaisille ema on yhtä tunteikas sana kuin meille äiti. Ruotsiksi mor, ranskaksi me´re, saksaksi mutter, venäjäksi mat´, englanniksi mother ja espanjaksi matre

Raamatusta on poimittavissa parikymmentä äitiä. Heistä tunnetuin on Jeesuksen äiti Neitsyt Maria. Vähän aikaa miettien mieleen tulevat Eeva, joka oli ensimmäinen äiti, Saara, joka nauroi kuulleessaan yli yhdeksänkymmeneä tulevansa äidiksi. Rebekalla oli suosikkipoika Jaakob. Mooseksen äiti Jokebed laittoi vauvan kaislakoriin. Hanna lupasi kauan odottamansa Samuelin temppeleihin. Tuttuja nimiä Vanhasta testamentista ovat vielä Raakel ja Lea. Lisäksi on muita vähemmän tunnettuja kuten orjattaria tai Uurian vaimo Batseba, jonka Daavid halusi itselleen. Hänestä tuli Salomon äiti. Sarbatin leski, ruokki Elian. Debora naisprofeetta, jota kutsutaan myös Israelin äidiksi. Ja joitakin muita.

Uuden testamentin puolelta löytyvät Marian lisäksi Johannes Kastajan äiti Elisabet. Marian äitinä mainitaan joissakin kirjoituksissa Anna. Johanneksen pään vaatinut Herodias, sairaan lapsen puolesta hellittämättä apua pyytänyt kanaanilainen nainen, Nainin leski, jonka pojan Jeesus herätti kuolleista ja Sebedeuksen poikien äiti, joka pyysi pojilleen paikkaa taivaassa Jeesuksen molemmin puolin. Äidit puolustivat tuolloin ja nykyään lapsiaan viimeiseen asti.

Ylihuomenna on siis rukoussunnuntai. Katoliset ja ortodoksit rukoilevat myös Neitsyt Mariaa. Hänestä on tietoja Uudessa Testamentissa niukasti, lähinnä Jeesuksen lapsuuskertomuksissa. Kirkot pitävät Mariaa ikuisena neitsyenä. Kuitenkin mainitaan Jeesuksella olleen veljiä. Yksi heistä Jaakob oli Jerusalemin seurakunnan johtaja. Ristillä Jeesus sanoi äidilleen: "Nainen, katso, poikasi!" Sitten hän sanoi rakkaimmalle opetuslapselle: "Katso, äitisi!"

Kirkot ovat yhtä mieltä siitä, että Marialla on poikkeuksellinen asema ihmiskunnassa ja Jumalan pelastussuunnitelmassa, kun hän suostui Vapahtajan äidiksi ja Jumalan synnyttäjäksi: "Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kun sanoit." (Luuk. 1:38.) Marian kunnioitus onkin vanha kristillinen ja raamatullinen perinne.

Me ihmiset pelkäämme monia asioita. Äidit ja isät pelkäävät lastensa puolesta ja varsinkin äidit valvovat ja heräävät usein odottaessaan isompaa lasta yöllä kotiin. Äiti pelkää pahinta ja toivoo parasta. Joku pelkää sitä, ettei häntä rakasteta tai arvosteta, toinen työttömyyttä, taloudellisia huolia tai sairastumista.

Voiko äiti olla epäonnistunut? Lasten kasvun kanssa on erilaisia vaiheita, jolloin äiti voi kokea epäonnistumista. Hän saattaa syyttää itseään vielä aikuisten lastenkin vastoinkäymisistä kysellen, mitä on tehnyt väärin. Huolta kannetaan vielä lapsenlasista ja seuraavistakin sukupolvista.

Äitiyteen kohdistuu niin omia kuin ulkopuoltakin tulevia odotuksia ja paineita. Jotkut uupuvat ja kaikki ovat väsyneitä ainakin joskus. Oma aika jää vähiin. Perheet hajoavat nykyisin useammin kuin aiempina vuosikymmeninä. Syntyy uusioperheitä, joissa on äidin ja uuden puolison sekä yhteisiä lapsia. Noin 200 000 lasta elää vuoroviikoin äidin ja isän luona.

Näinä aikoina turvallisuuden, yhteenkuuluvuuden, ystävyys ja rakkauden tarpeet korostuvat. Ne auttavat meitä kaikkia myös äitejä eteenpäin. Äiti kasvattaa aina tulevaisuutta.

Äitienpäivää on vietetty vuodesta 1927 toukokuun toisena sunnuntaina. Vuodesta 1947 se on ollut liputuspäivä. Vähitellen äitienpäivä vakiintui koko maassa ja Urjalassakin koulujen ohjelmaan, mutta myös nuorisoseurat ja työväentalot olivat juhlapaikkoina.

Äitienpäivänä oli tapana kuvata juhlan osanottajat. Sellaisessa kuvassa on myös isäni äiti Saima Kuolemajärven Kolkkalassa v. 1937. Äitini äiti oli kuollut ennen syntymääni ja oma äitinikin kuolemasta on jo yli 10 vuotta.

Ensi sunnuntain toinen lukukappale on Kirjeestä roomalaisille, luvusta 8:

"Meidät on pelastettu, se on varma toivomme. Mutta toivo, jonka jo näkee täyttyneen, ei enää ole toivo. Kukapa toivoo sellaista, minkä jo näkee! Jos taas toivomme jotakin mitä emme näe, me myös odotamme sitä kärsivällisesti.

Myös Henki auttaa meitä, jotka olemme heikkoja. Emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin. Ja hän, joka tutkii sydämet, tietää mitä Henki tarkoittaa, sillä Henki puhuu Jumalan tahdon mukaisesti pyhien puolesta.

Me tiedämme, että kaikki koituu niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa ja jotka hän on suunnitelmansa mukaisesti kutsunut omikseen.”

Evankeliumitekstissä kehoitetaan rukoilemaan kuten Jeesus opetti eli Isä meidän rukous.

Rukoilemme lopuksi arkkipiispa Tapio Luoman äitienpäivän rukouksen sanoin vuodelta 2021;

Rakas taivaallinen Isä.

Kiitos kodista.

Kiitos ilosta, jonka lapsi tuo tullessaan.

Kiitos elämäkokemuksesta ja viisaudesta,
jota aikuinen voi lapselle tarjota.

Auta aikuisia ja lapsia

arvostamaan toistensa lahjoja

ja kasvamaan yhdessä.

Ohjaa heitä etsimään voimaa

rukouksesta ja sinun sanastasi.

Opeta perheitä turvautumaan sinuun

elämän kaikissa tilanteissa.

Kuule meitä Jeesuksen tähden.

Amen.